

SERÀ

Serà Energia Neta Serà Horta Sud

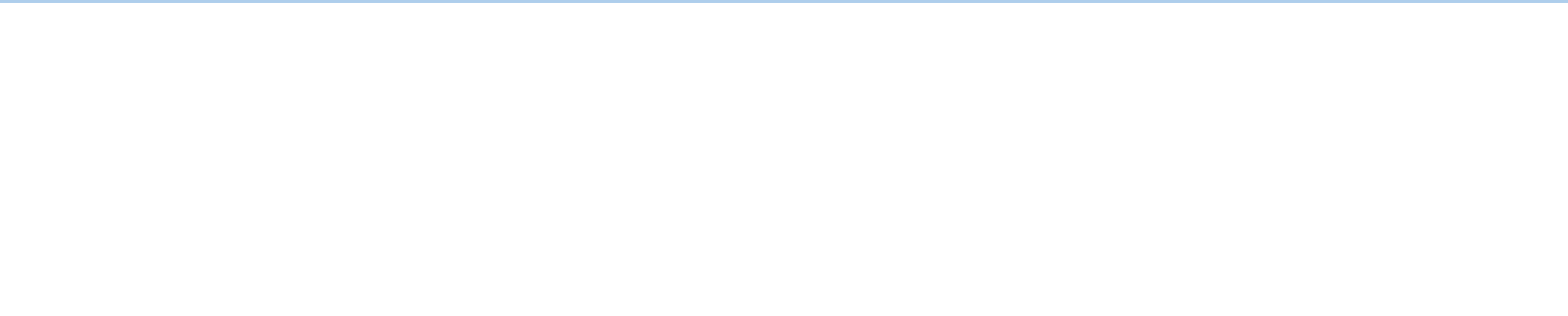

**Objectiu
estratègic 3
de l'Agenda
Urbana 2030**

Previndre i reduir els
impactes del canvi
climàtic i millorar la
resiliència

Primera edició:
octubre 2021

SERÀ

Serà Horta Sud 2030 neix d'un objectiu comú: reconstruir la comarca des del treball conjunt entre associacions, institucions i teixit empresarial a partir d'indicadors alineats amb l'Agenda Urbana 2030. Una de les problemàtiques treballades és la transició energètica. A continuació es presenta un informe elaborat a partir dels problemes detectats i les solucions proposades per les associacions i institucions que van participar en la taula de reconstrucció dedicada a la transició energètica, celebrada el dimecres 30 de juny de 2021 al Xalet de la Xapa de Benetússer, i que va comptar amb la presència de representants de diversos municipis de la comarca, teixit associatiu i empresarial, Mancomunitat Horta Sud, Diputació de València i Generalitat Valenciana.

Associacions i institucions que formen part del projecte: Fundació Horta Sud / Mancomunitat Intermunicipal de l'Horta Sud / Aeioluz / Soterranya / Foro Empresarial de l'Horta Sud / IDECO / Fundació Novaterra / Museu Comarcal de l'Horta Sud / Cor de Vila / Catedrades.

Amb la col·laboració de: Diputació de València, Mancomunitat Horta Sud i Caixa Popular.

La transició energètica en l'Horta Sud

1. Introducció	7
2. Dades de l'observatori i diagnòstic	8
3. Propostes d'actuació	16
Ajuntaments	16
Mancomunitat Horta Sud	17
Diputació de València	17
Direcció General de Canvi Climàtic	17
4. Indicadors de l'observatori i com quantificar-los	18
5. Resum executiu	19

1. Introducció

La transició energètica és un dels desset Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)¹ i un objectiu central i transversal en l'Agenda Urbana Espanyola 2030 (AU)². Segons dades de l'Organització de les Nacions Unides³ (ONU), **l'energia és el factor que contribueix més al canvi climàtic i representa aproximadament el 60% de totes les emissions mundials de gasos d'efecte hivernacle**. A més, la contaminació de l'aire en locals tancats a causa de l'ús de combustibles per a l'energia domèstica va causar 4,3 milions de morts en 2012, més de la meitat dones i nenes.

Amb aquests indicadors, **la transició energètica suposa un dels principals desafiaments del segle XXI**, com es veu reflectit cada vegada més en les polítiques locals, regionals, nacionals i supranacionals.

La Unió Europea, per exemple, es va fixar com a objectiu assolir la quota del 20% en energies renovables en el consum d'energia total de la Unió com a màxim en 2020. Dos anys abans de finalitzar el termini, es va acordar que aquest objectiu fos del 32% per a 2030⁴.

Concretament a Espanya, **l'energia renovable representava l'any 2018 el 17,4% del consum energètic total**⁵. A això s'hi afegeix que es tracta **del país europeu amb una major inversió en renovables durant l'any 2019**⁶. A escala nacional, el pla més ambiciós per a la transició energètica és el **Pla Nacional Integrat d'Energia i Clima (PNIEC) 2021-2030**⁷. Aquest pla es marca com a principals objectius de cara a 2030 assolir la reducció del 23% d'emissions de gasos hivernacle respecte a 1990, que les energies renovables suposen el 42% sobre l'ús final de l'energia, millorar en un 39,5% l'eficiència energètica i assolir el 74% d'energia renovable en la generació elèctrica.

També a escala nacional està vigent l'**Estratègia Nacional contra la Pobresa Energètica 2019-2024**⁸, que persegueix la defensa dels consumidors, especialment de la ciutadania en situacions de vulnerabilitat. En un context com l'actual, marcat per un mercat energètic canviant, s'estableix un paquet de mesures la millor aplicació de les quals serà l'àmbit local.

A escala autonòmica el pla de referència és l'**Estratègia Valenciana de Canvi Climàtic i Energia 2020-2030**⁹, amb mesures per a l'ús d'energies renovables i l'estalvi energètic pel sector públic, com a punta de llança de la transició energètica i de promoció i incentiu per a incrementar l'ús d'energies renovables.

Més enllà de tot això, **l'àmbit local juga un pes central en la transició energètica, ja que són els espais geogràfics on té lloc la vida: on es produeixen despeses de les empreses, les llars, els equipaments municipals, etc.**

Els ajuntaments han de donar un pas endavant i ser referents en produir energia de forma sostenible, abaratir la despesa en el pressupostos i facilitar a la ciutadania l'autoconsum.

1 Organització de les Nacions Unides (2021). Objetivos de Desarrollo Sostenible. Recuperable a <https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/objetivos-de-desarrollo-sostenible/>

2 Agenda Urbana Española (2019). Objetivo estratégico 5: favorecer la proximidad y la movilidad sostenible. Recuperable a bit.ly/3vsVWcc

3 Organització de les Nacions Unides (2021). Objetivo 7: Garantizar el acceso a una energía asequible, segura, sostenible y moderna. Recuperable a <https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/energy/>

4 Parlament Europeu (2018). La energía renovable. Recuperable a https://www.europarl.europa.eu/ftu/pdf/es/FTU_2.4.9.pdf

5 Tracking SDG 7 (2019). Results worldwide (mapa interactiu). Recuperable a <https://trackingsdg7.esmap.org/>

6 Ecooo (2020) Informe de inversión en renovables. Recuperable a <https://ecooo.es/informe-inversion-renovables/>

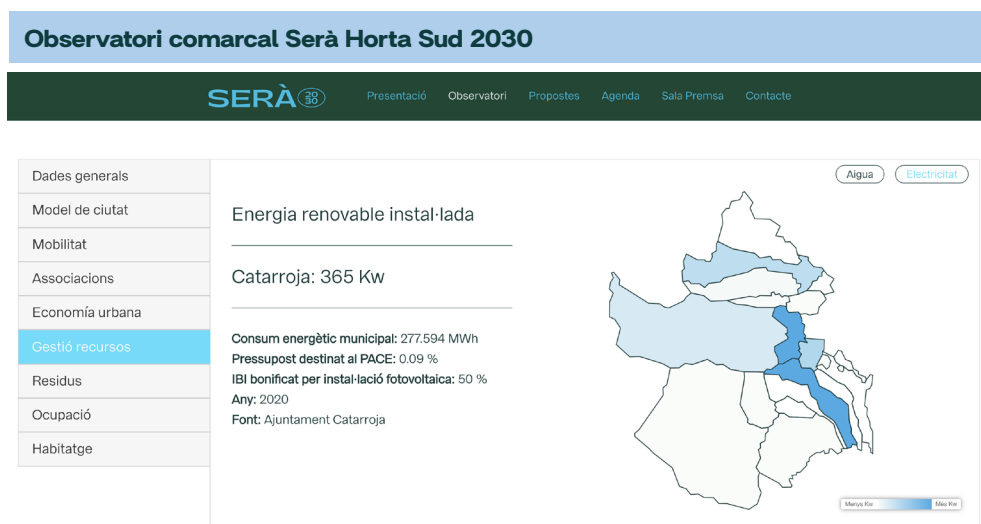
7 Vicepresidencia Tercera del Gobierno – Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico (2021). Plan Nacional Integrado de Energía y Clima (PNIEC) 2021-2030. Recuperable a <https://www.miteco.gob.es/es/prensa/pniec.aspx>

8. Ministerio para la Transición Ecológica (2019). Estrategia Nacional Contra la Pobreza Energética 2019-2024. Recuperable a https://www.miteco.gob.es/es/prensa/estrategia-nacionalcontralapobrezaenergetica2019-2024_tcm30-496282.pdf

9. Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica (2020). Estratègia de Canvi Climàtic i Energia. Recuperable a <https://agroambient.gva.es/documents/163279113/168560465/Estrat%C3%A8gia+de+Canvi+Clim%C3%A0tic+i+Energia/c431db38-9754-4f76-8007-0ad6709857b6>

2. Dades de l'observatori i diagnòstic

L'aliança Serà Horta Sud 2030 ha impulsat un **observatori comarcal**¹⁰ amb indicadors objectius alineats amb l'Agenda Urbana i que pretén servir com a **eina útil per als ajuntaments de la comarca i per a sistematitzar els indicadors i les dades analitzades**. L'observatori està obert a la incorporació de nous indicadors per part dels ajuntaments, la Mancomunitat o les associacions, sempre que es dispose de fonts vàlides i fiables.

Font: Serà Horta Sud 2030

De l'observatori comarcal es desprén, primerament, **la dificultat d'obtenir dades dels diversos municipis: actualment, es disposa únicament de les dades de tretze dels vint municipis de la comarca, malgrat haver-los sol·licitat a tots ells les dades, tant per carta com per correu electrònic**. Tanmateix, la manca de sistematització, així com l'antiguitat de les dades, fan difícil analitzar les dades sota criteris d'uniformitat, encara que permeten realitzar una anàlisi prou acurada sobre la situació real de la transició energètica en els municipis de l'Horta Sud.

Municipis que han facilitat i no han facilitat les seues dades

✓ Alaquàs	✗ Albal	✓ Alcàsser	✓ Aldaia
✗ Alfafar	✓ Benetússer	✗ Beniparrell	✓ Catarroja
✓ Llocnou de la Corona	✗ Manises	✗ Massanassa	✗ Mislata
✓ Paiporta	✓ Picanya	✓ Picassent	✓ Quart de Poblet
✗ Sedaví	✓ Silla	✓ Torrent	✓ Xirivella

Per a produir canvis substancials en favor de la transició energètica, és imprescindible que els municipis actuen en dues línies clares: **convertint-se, com a administració pública, en punta de llança del canvi de model energètic i facilitant i fent atractiva per a la ciutadania la inversió en mesures d'autoconsum energètic**, com la instal·lació de plaques fotovoltaïques.

10. L'observatori comarcal forma part del projecte Serà Horta Sud, i es pot trobar a serahortasud.org/observatori

D'aquesta manera, l'anàlisi i les línies de futur es divideixen en dues parts separades, sobre indicadors referents a les mesures en el sector públic i les mesures en l'apoderament ciutadà.

2.1. Despesa, consum i producció d'energia renovable en el sector públic

Per dur a terme la transició energètica és imprescindible que l'administració pública es convertisca i es mostre a la ciutadania com un referent en la matèria. Per açò, cal que els municipis, com a institució primera de contacte amb la ciutadania, però també la resta de nivells administratius, mostren les bonances de les alternatives energèticament sostenibles, i assumisquen la seua responsabilitat en l'educació i la conscienciació respecte aquests canvis.

Despesa elèctrica municipal i despesa elèctrica municipal per càpita 2020

Alaquàs	795.353 € (26,77 €/hab.)
Aldaia	722.242 € (22,43 €/hab.)
Picassent	694.948 € (32,68 €/hab.)
Quart de Poblet	598.277 € (23,87 €/hab.)
Torrent	478.752 € (5,70 €/hab.)
Silla	389.247 € (20,40 €/hab.)
Paiporta	387.282 € (14,61 €/hab.)
Picanya	307.290 € (26,48 €/hab.)
Catarroja	277.594 € (9,70 €/hab.)
Benetússer	266.411 € (17,76 €/hab.)
Xirivella	266.195 € (8,82 €/hab.)
Alcàsser	232.178 € (22,77 €/hab.)
Llocnou de la Corona	2.786 € (22,47 €/hab.)

Albal
Alfatar
Beniparrell
Manises
Massanassa
Mislata
Sedaví

Font: Dades facilitades pels ajuntaments

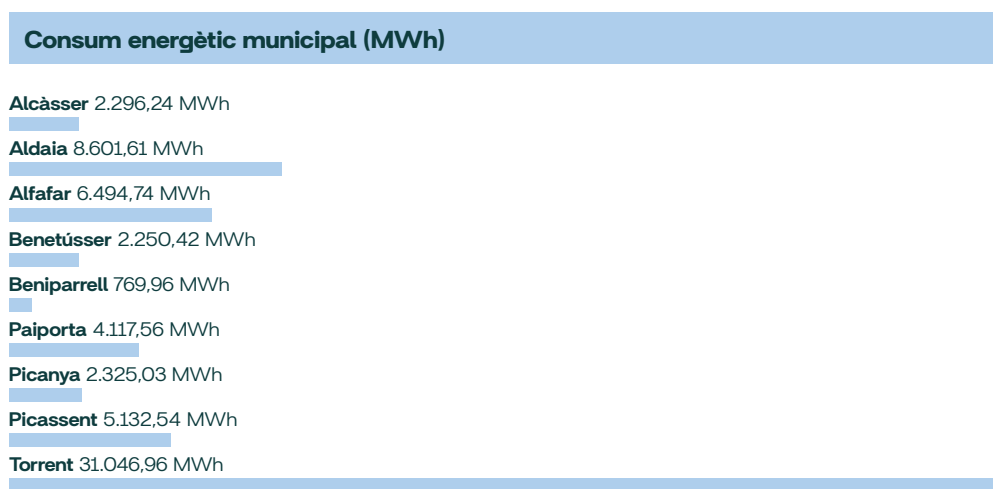
La factura elèctrica d'un ajuntament és una de les despeses que més ens costa a la ciutadania. És difícil saber quin és el cost per ajuntament, per la fragmentació dels contractes i les partides pressupostàries, però **en els municipis de l'Horta Sud aquest cost oscil·la entre 500.000 euros i 1.000.000 d'euros anuals.**

De cara a l'anàlisi, cal tenir en consideració que aquests indicadors no poden estar normalitzats, ja que cada municipi té una idiosincràsia diferent, amb més o menys habitants, superfície o serveis públics entre d'altres aspectes, i que són valors que serveixen principalment per a partir de base per a una reducció de consums i costos mitjançant l'optimització dels serveis.

Serà Energia Neta

Si analitzem tant la despesa elèctrica municipal com la despesa elèctrica per càpita observem grans diferències entre municipis. Mentre que alguns com Torrent, Xirivella i Catarroja gasten, per exemple, entre cinc i deu euros per habitant, altres com Alaquàs i Picanya superen els vint-i-cinc euros per habitant i n'hi ha que, com Picassent, superen fins i tot els trenta euros.

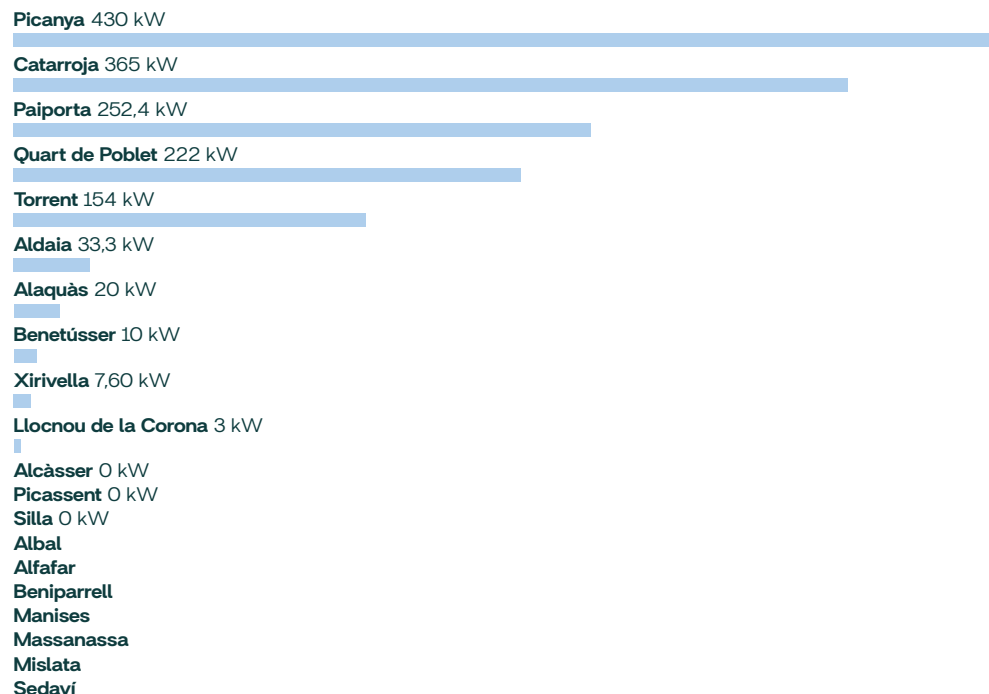
L'optimització de la factura ha de ser una de les prioritats de qualsevol ajuntament, ja que l'estalvi econòmic permetria augmentar les quanties econòmiques d'altres partides. Per açò, però, és imprescindible primer quantificar els costos.

Font: Dades extretes d'EDUSI, Inventaris d'emissions i PACES. Més info i font de cada dada en l'observatori

De la mateixa manera que és imprescindible que els ajuntaments treballen per optimitzar la factura elèctrica, cal conèixer els consums energètics per tal d'acabar amb consums que no siguen necessaris.

Igual que en el cas de la factura, les dades de consums de les quals es disposa en l'actualitat no són per se bones o dolentes, sinó que han de servir com a punt de partida de cara a la millora de l'eficiència energètica i al treball front l'emergència climàtica.

Energia renovable municipal instal·lada (kWh)

Font: Dades facilitades pels propis ajuntaments.

Per aconseguir un canvi de model energètic real és imprescindible també que les administracions aposten per la instal·lació d'energia renovable en les seues dependències. Actualment, entre els municipis dels quals es coneixen dades perquè les han facilitat, s'observen enormes diferències.

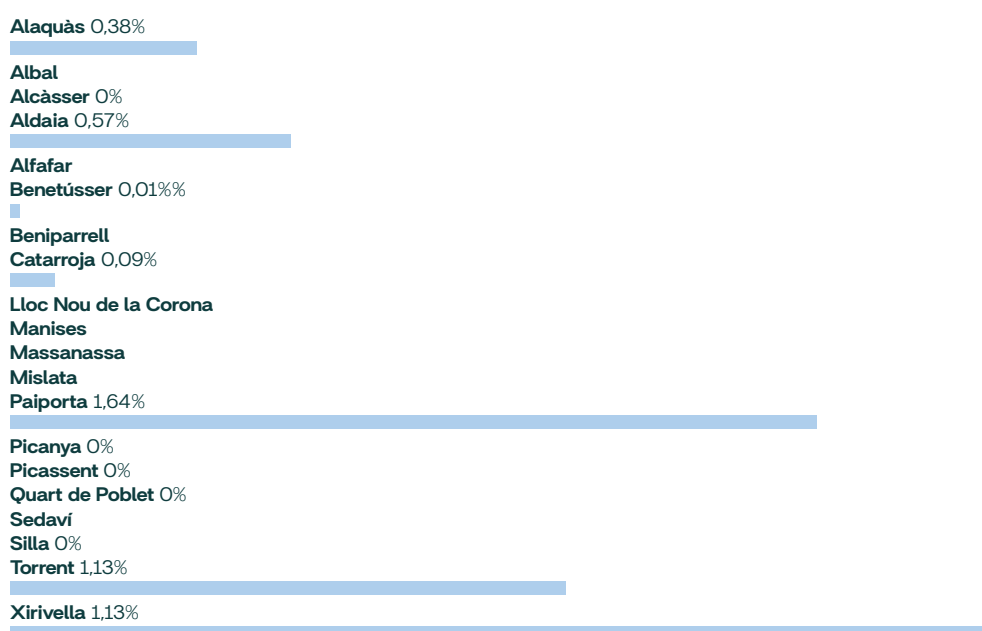
Concretament, es pot comprovar com municipis com ara Picanya, Catarroja, Paiporta o Quart de Poblet aposten de forma clara per la transició energètica. Altres municipis, en canvi, disposen de pocs quilovats instal·lats, però la major part d'ells tenen energia renovable instal·lada, fet que demostra, com a mínim, una certa sensibilitat energètica.

Així i tot, cal tenir en compte també que en moltes ocasions els municipis no disposen de les dades o no faciliten la informació sobre la procedència d'aquesta energia renovable instal·lada, no podent saber si es tracta d'energia procedent de plaques fotovoltaïques, solar tèrmica, biomassa o eòlica. Igualment, aquest fet fa impossible actualment poder unificar els criteris de mesurament.

Percentatge de pressupost destinat al PACES

La majoria d'ajuntaments de la comarca han subscrit el Pacte de les Alcaldies pel Clima i l'Energia Sostenible (PACES). No obstant això, encara hui és necessari un canvi substancial en la distribució de les partides pressupostàries, ja que els percentatges de pressupost municipal destinat al PACES es troben en valors molt baixos. **De fet, només Xirivella arriba al 2% del pressupost destinat al PACES, i superen l'1% únicament Paiporta i Torrent.**

Açò, però, no necessàriament constata un desinterés polític, sinó que pot respondre a una manca d'esforç de les corporacions municipals per a relacionar les diferents facetes de la gestió municipal amb el PACES.

Font: Dades extretes d'EDUSI, Inventaris d'emissions i PACES. Més info i font de cada dada en l'observatori

2.2. Mesures per a afavorir l'autoconsum

Si es vol realment impulsar la transició energètica, i conseqüentment que la ciutadania aposte per l'autoconsum energètic, és imprescindible que els poders públics faciliten i facen atractiva aquesta inversió. Un dels indicadors més clarificadors per a comprovar l'interés de les corporacions municipals per a la transició energètica és la bonificació de l'Impost sobre Bens Immobles (IBI) per autoconsum, però també altres bonificacions com ara de l'Impost sobre Construccions, Instal·lacions i Obres (ICIO). Finalment, la reducció al mínim dels tràmits, simplificant la documentació exigida solament a l'estrictament necessari és també un altre dels indicadors que permeten comprovar el grau d'interés dels municipis en l'autoconsum energètic.

Cal tenir en compte, també, que des de la celebració de la taula de reconstrucció sobre model energètic celebrada a Benetússer el 30 de juny de 2021 i fins al mes d'octubre de 2021, data de publicació de l'informe, diversos municipis de la comarca han donat passos en la línia d'afavorir la producció i l'autoconsum energètic, però que no s'han inclòs en aquesta primera edició de l'informe (que s'anirà actualitzant periòdicament) per no estar encara en vigor.

Bonificació de l'IBI

L'indicador de l'IBI constata com sols un terç dels municipis de la comarca bonifiquen aquest impost per autoconsum energètic i com, d'aquests set, tots ells aposten per models diferents tant pel que fa al percentatge bonificat com als anys de bonificació. Destaquen en positiu, especialment, Catarroja i Paiporta, amb una bonificació del 50% de l'IBI durant cinc i tres anys respectivament.

Catarroja
50% / 5 anys
Paiporta
50% / 3 anys

Alaquàs
15% / 5 anys
Torrent
50% / 1 any
Xirivella
10% / 5 anys

Quart de Poblet
10% / 3 anys
Sedaví
10% / 3 anys

Albal (0% / 0 anys)
Alcàsser (0% / 0 anys)
Aldaia (0% / 0 anys)
Alfara (0% / 0 anys)
Benetússer (0% / 0 anys)
Beniparrell (0% / 0 anys)
Llocnou de la Corona
(0% / 0 anys)
Massanassa (0% / 0 anys)
Mislata (0% / 0 anys)
Picanya (0% / 0 anys)
Picassent (0% / 0 anys)
Silla (0% / 0 anys)

Per fer la divisió per categories s'ha pres com a referència una instal·lació que du aparellada un IBI de 500 €. Aplicant la bonificació corresponent al llarg dels anys que dura, s'ha considerat com a molt positiva en aquells municipis on l'estalvi supera els 500 €, positiva quan l'estalvi se situa entre 200 € i 499 €, regular quan se situa entre 50 € i 199 € i negativa quan l'estalvi és inferior a 50 €.

Bonificació de l'ICIO

La bonificació de l'ICIO per instal·lació de plaques fotovoltaïques és més comuna en els municipis de la comarca que la bonificació de l'IBI. De fet, **més de la meitat dels municipis de l'Horta Sud** bonifiquen l'ICIO (onze de vint). No obstant això, només sis d'aquests onze en bonifiquen el 95% i, per tant, la resta tenen encara marge de millora en aquest aspecte.

Alcàsser 95%
Aldaia 95%
Benetússer 95%
Catarroja 95%
Paiporta 95%
Picassent 95%
Alaquàs 80%
Sedaví 80%
Silla 80%

Quart de Poblet 50%

Albal 10%

Alfara 0%
Beniparrell 0%
Llocnou de la Corona 0%
Manises 0%
Massanassa 0%
Mislata 0%
Picanya 0%
Torrent 0%
Xirivella 0%

La divisió per categories s'ha fet prenent com a referència una instal·lació de 5.000 euros de cost. Sobre aquest valor, s'ha aplicat el cost de l'ICIO amb la bonificació corresponent. S'han considerat molt positives aquelles en les quals l'estalvi se situa entre els 150 € i els 190 €, com a positiva quan se situa entre 50 € i 149 €, regular entre 1 € i 49 € i dolenta quan no hi ha bonificació.

Reducció dels tràmits: declaració responsable suficient

Un altre factor a tenir en compte per a afavorir la producció i autoconsum d'energia és reduir al mínim els tràmits, simplificant la documentació exigida a solament l'estrictament necessari. Així, caldria que en tots els casos que fos possible fos suficient per a procedir a la instal·lació de plaques fotovoltaiques una declaració responsable d'obres. Igualment, seria pertinent que, en el cas de sol·licitar llicència d'obres, aquesta fos menor i que tots els tràmits es pogueren realitzar de forma telemàtica.

Actualment només és possible efectuar una instal·lació fotovoltàica en l'Horta Sud únicament amb una declaració responsable en tres municipis de la comarca: **Aldaia, Mislata i Picassent**. Alaquàs, per la seua banda, permet no necessitar una llicència d'obres per a aquestes qüestions però només si la instal·lació es fa en casc protegit. La resta de municipis (setze dels vint) no faciliten la instal·lació mitjançant la simplificació dels tràmits.

Aldaia, Mislata, Picassent

Alaquàs (en casc protegit)

Albal, Alcàsser, Alfafar, Benetússer, Beniparrell, Catarroja, Llocnou de la Corona, Manises, Massanassa, Païporta, Picanya, Quart de Poblet, Sedaví, Silla, Torrent, Xirivella

S'ha categoritzat com a molt positiu aquells municipis on és suficient, en tots els casos, una declaració responsable. Com a positiu, aquells en els quals hi ha possibilitat de fer-ho però no en tots els casos. Finalment, s'ha considerat negatiu quan no és suficient, en cap dels casos, una declaració responsable.

Els municipis de l'Horta Sud i la facilitació de l'autoconsum energètic

En resum, **Catarroja, Païporta i Alaquàs són els municipis que més fomenten la instal·lació de plaques solars mitjançant les bonificacions de l'IBI i l'ICO**. Catarroja especialment és el municipi a prendre de referència, amb la màxima bonificació en ambdós impostos. En relació a la simplificació dels tràmits, Aldaia, Mislata i Picassent són els municipis que majors facilitats posen a la ciutadania.

Per últim, els municipis que menys faciliten l'autoconsum per part de la ciutadania en una situació d'emergència climàtica com l'actual són Alfafar, Beniparrell, Manises, Massanassa, Llocnou de la Corona i Picanya, que no bonifiquen els impostos relacionats amb la instal·lació de plaques fotovoltaiques i no minimitzen els tràmits burocràtics necessaris.

	ALAUQUÀS			ALBAL	
IBI 15% - 5 anys	ICIO 90%	Dec. Resp Sí (casc protegit)	IBI 0%	ICIO 10%	Dec. Resp No
Estalvi: 555 €			Estalvi: 20 €		
	ALCÀSSER			ALDAIA	
IBI 0%	ICIO 95%	Dec. Resp No	IBI 0%	ICIO 95%	Dec. Resp Sí
Estalvi: 190 €			Estalvi: 190 €		

	ALFAFAR			BENETÚSSER	
IBI 0%	ICIO 0%	Dec. Resp No	IBI 0%	ICIO 95%	Dec. Resp No
Estalvi: 0 €			Estalvi: 190 €		
	BENIPARRELL			CATARROJA	
IBI 0%	ICIO 0%	Dec. Resp No	IBI 50% - 5 anys	ICIO 95%	Dec. Resp No
Estalvi: 0 €			Estalvi: 1.440 €		
	LLOCNOU DE LA CORONA			MANISES	
IBI 0%	ICIO 0%	Dec. Resp No	IBI 0%	ICIO 0%	Dec. Resp No
Estalvi: 0 €			Estalvi: 0 €		
	MASSANASSA			MISLATA	
IBI 0%	ICIO 0%	Dec. Resp No	IBI 0%	ICIO 0%	Dec. Resp Si
Estalvi: 0 €			Estalvi: 0 €		
	PAIPORTA			PICANYA	
IBI 50% - 3 anys	ICIO 95%	Dec. Resp No	IBI 0%	ICIO 0%	Dec. Resp No
Estalvi: 940 €			Estalvi: 0 €		
	PICASSENT			QUART DE POBLET	
IBI 0%	ICIO 95%	Dec. Resp Si	IBI 10% - 3 anys	ICIO 50%	Dec. Resp No
Estalvi: 190 €			Estalvi: 340 €		
	SEDAVÍ			SILLA	
IBI 10% - 3 anys	ICIO 80%	Dec. Resp No	IBI 0%	ICIO 80%	Dec. Resp No
Estalvi: 340 €			Estalvi: 160 €		
	TORRENT			XIRIVELLA	
IBI 50% - 1 any	ICIO 0%	Dec. Resp No	IBI 50% - 1 any	ICIO 0%	Dec. Resp No
Estalvi: 250 €			Estalvi: 340 €		

S'han considerat molt positius aquells casos en els quals la suma total de l'estalvi supera els 500 €, com a positius quan l'estalvi se situa entre els 200 € i els 499 €, regular quan aquest se situa entre els 50 € i els 199 € i dolent quan l'estalvi per instal·lacions d'autoconsum energètic no superen els 49 €.

3. Propostes d'actuació

Per fer de la comarca de l'Horta Sud una comarca puntera en la transició energètica és necessari que els municipis abanderem el canvi de model energètic. Així i tot, cal que la resta d'institucions supramunicipals i autonòmiques acompanyen i impulsen de forma conjunta amb els pobles i ciutats aquest canvi, i que ho facen de la mà del teixit associatiu, en igualtat de condicions, com a representació de la societat organitzada i màxima coneixedora de la realitat municipal.

Actualment, és imprescindible que s'apliquen tant mesures adreçades a la optimització de l'energia en dependències públiques i la reducció de la dependència d'energies contaminants com mesures dirigides a la conscienciació i potenciació de les energies renovables i la reducció del consum innecessari en les llars. Igualment, cal tenir en compte que no és necessari implementar noves mesures, simplement cal apostar per les mesures implementades en altres territoris amb models d'èxit i seguint les indicacions de les associacions que treballen per la transició energètica.

Per tot això, es proposa als ajuntaments, a la Mancomunitat Intermunicipal de l'Horta Sud i a les altres institucions en general, un seguit d'accions concretes que permetran, de forma senzilla i adaptada a la realitat de cada municipi, avançar cap a un model energètic net:

Ajuntaments

- Aplicar totes les mesures possibles per a potenciar i afavorir l'autoconsum energètic en la ciutadania del municipi:
 - **Bonificar, d'acord amb les recomanacions fetes per Ecoo¹³, l'IBI** per autoconsum energètic, tendint a l'assoliment d'una bonificació del 50% durant un període de cinc anys.
 - **Bonificar l'ICIO en un 95%.**
 - **Reduir al mínim imprescindible els tràmits exigits per a d'instal·lació de plaques fotovoltaïques de particulars¹⁴.**
 - **Garantir un servei públic d'assessorament i acompanyament ciutadania** per a la instal·lació de plaques fotovoltaïques.
- **Optimitzar el consum energètic en les instal·lacions municipals i via pública**, eliminant tots aquells consums prescindibles. Un exemple per a la optimització pot ser els canvis en equipaments municipals de llums d'encesa i apagada per interruptor per llums amb sensors de moviment. Per a poder fer-ho amb rigor i transparència, serà imprescindible disposar d'un inventari fiable de punts de consum i d'una metodologia pel seu tractament recurrent.
- Transitar progressivament cap a les cooperatives d'energia verda, marcant un percentatge anual de canvi de companyia a una empresa sostenible, i optimitzant, al mateix temps, la factura energètica municipal.
- Implementar el **projecte 50/50** en els centres escolars municipals.
- **Contractar personal tècnic expert** dedicat en exclusiva a la transició energètica.
- **Implementar plans** d'atenció i erradicació de la pobresa energètica.
- **Publicar les partides destinades als PACES desglossades i marcar un augment anual progressiu del 0,5% del pressupost total del consistori.**
 - **Facilitar amb caràcter anual les dades que conformen l'observatori** d'acord amb l'establert per cada indicador en l'apartat 4 d'aquest document, així com d'aquells nous indicadors que es puguin anar incorporant.

13 Ecooo (2019). Guia para el fomento del autoconsumo renovable desde el ámbito municipal. Recuperable a <https://ecooo.es/cultura-energetica/>

14 Ecooo (2019). Guia para el fomento del autoconsumo renovable desde el ámbito municipal. Recuperable a <https://ecooo.es/cultura-energetica/>

Mancomunitat Horta Sud:

- **Impulsar un projecte comarcal de transició energètica i cerca de fons europeus** per a situar a l'Horta Sud com a territori referent en el canvi de model energètic, en un projecte que pugui contenir, entre d'altres:
 - Crear una oficina comarcal itinerant de suport a la ciutadania que estiga interessada en millorar la seua situació de contractació i eficiència energètiques, així com en instal·lar plaques fotovoltaïques a la seua llar.
 - Elaborar un estudi de consums energètics que permeta reduir les despeses i consums superflus dels municipis.
 - Promoure la mancomunació de tots els serveis possibles que permeten reduir despeses i consums.
- **Promoure la coordinació efectiva entre totes les administracions competents i de forma conjunta amb les associacions** que treballen per la transició energètica.
- **Impulsar una campanya comarcal de comunicació i sensibilització** sobre la necessitat de la transició energètica.
- **Cooperar en la recopilació anual de les dades que conformen l'observatori** i d'aquells nous indicadors que es puguin anar incorporant.

Diputació de València

- **Donar suport a la Mancomunitat i als ajuntaments per a implementar les mesures anteriors.**
- **Realitzar jornades de sensibilització i formacions en transició energètica** per a personal electe i tècnic de les administracions públiques.
- **Publicar periòdicament els PACES actualitzats** dels municipis de la província.

Direcció General de Canvi Climàtic

- **Donar suport a la Mancomunitat i als ajuntaments per a implementar les mesures anteriors.**
- **Realitzar jornades de sensibilització i formacions en transició energètica** per a personal electe i tècnic de les administracions públiques.

4. Indicadors de l'observatori i com quantificar-los

Potència d'energia renovable instal·lada:

- Dades a any vençut sobre els kW d'energia renovable instal·lada de titularitat municipal, incloent plaques fotovoltaïques, solar tèrmica, biomassa i energia eòlica.
- Dades a any vençut sobre els kW d'energia renovable instal·lada que no siguin de titularitat municipal (particulars, empreses...), incloent plaques fotovoltaïques, solar tèrmica, biomassa i energia eòlica.

Consum energètic:

- Dades a any vençut en MWh de consum municipal, incloent totes les fonts de consum públiques (enllumenat, transport, equipaments públics, etc.) i detallant la metodologia utilitzada per a obtenir les dades.
- Dades a any vençut en MWh de consums no municipals, incloent totes les fonts de consum de particulars i empreses i detallant la metodologia utilitzada per a obtenir les dades.

Despesa factura municipal:

- Partida econòmica total (€) destinada al pagament dels consums energètics municipals, incloent totes les partides municipals: edificis públics, enllumenament, transport, parc mòbil públic, equipaments públics, etc.

Bonificació d'impostos per instal·lació de plaques d'autoconsum:

- Percentatge bonificat de l'IBI i anys durant els quals s'aplica aquesta bonificació.
- Percentatge bonificat de l'ICIO.

Percentatge del pressupost municipal destinat al PACES:

- Percentatge sobre el total del pressupost municipal invertit en partides vinculades al compliment del PACES.

Percentatge de consum energètic en empreses energètiques sostenibles:

- Percentatge sobre el total del consum energètic en empreses d'energia neta.

Escoles amb el programa 50/50:

- Número d'escoles i percentatge sobre el total d'escoles municipals en les quals es du a terme el programa 50/50.

Pressupost de serveis social destinat al pagament de subministres de famílies vulnerables

- Import total i per càpita dels diners dedicats a ajudes.
- Nombre d'ajudes i import mitjà per factura.

5. Resum executiu

Informe d'energia: resum executiu

Estat de la comarca:

- Només 1/3 dels municipis de l'Horta Sud tenen bonificacions de l'IBI per la instal·lació de fonts energètiques d'autoconsum.
- Només tres dels vint municipis de la comarca destinen més d'un 1% del pressupost municipal al PACES.
- Manca transparència i uniformitat en les dades per a poder conèixer de forma acurada les dades energètiques i poder, així, donar lloc a la transició energètica.

Actuacions genèriques:

Mesures de transició energètica en dependències públiques: conjunt de mesures adreçades a la optimització de l'energia en espais i àmbits de control municipal i pas progressiu a les energies renovables i netes.

Mesures de transició energètica en les llars: defensar i acompanyar a la ciutadania com a usuària d'energia i aplicar les mesures possibles per a potenciar i afavorir l'eficiència i l'autoconsum energètic en la ciutadania del municipi.

Actuacions concretes:

Ajuntaments

- Optimitzar el consum energètic i transitar cap a l'energia verda.
- Implementar el projecte 50/50 en els centres escolars municipals.
- Contractar personal tècnic expert dedicat en exclusiva a la transició energètica.
- Implementar plans específics orientats a afavorir el context energètic de les famílies vulnerables, en un entorn d'igualtat d'oportunitats amb la resta de la ciutadania.
- Publicar les partides destinades als PACES desglossades i marcar un augment anual progressiu del 0,5% del pressupost total del consistori.
- Aplicar totes les mesures possibles per a potenciar i afavorir l'autoconsum energètic en la ciutadania del municipi: bonificació de l'IBI, reducció de la burocràcia necessària, assessorament a la ciutadania...
- Facilitar les dades que conformen l'observatori.

Diputació

- Donar suport a la Mancomunitat i als ajuntaments per a implementar les mesures anteriors.
- Realitzar jornades de sensibilització i formacions en transició energètica per a personal electe i tècnic de les administracions públiques.
- Publicar periòdicament els PACES actualitzats dels municipis de la província.

Mancomunitat

- Impulsar un projecte comarcal de transició energètica i cerca de fons europeus.
- Promoure la coordinació efectiva entre totes les administracions competents i de forma conjunta amb les associacions que treballen per la transició energètica.
- Impulsar una campanya comarcal de comunicació i sensibilització sobre la necessitat de la transició energètica, que permeti a la ciutadania empoderar-se dels seus usos energètics a través de processos participatius que incentiven la generació i l'utilització comunitària de l'energia.
- Cooperar en la recopilació anual de les dades que conformen l'observatori i d'aquells nous indicadors que es puguin anar incorporant.

Direcció General de Canvi Climàtic

- Donar suport a la Mancomunitat i als ajuntaments per a implementar les mesures anteriors.
- Realitzar jornades de sensibilització i formacions en transició energètica per a personal electe i tècnic de les administracions públiques.
- Impulsar una campanya autonòmica de comunicació i sensibilització sobre la necessitat de la transició energètica, que permeti a la ciutadania empoderar-se dels seus usos energètics a través de processos participatius que incentiven la generació i l'utilització comunitària de l'energia.

SERÀ